 © Mariusz Formanowicz, 2015

Ojciec Onufry Lemański (1722-1772)

Ojciec Onufry Lemański (ur. 6 marca 1722 w Buku, zm. 1772 w Wilnie) – zakonnik w Opactwie Benedyktynów w Lubiniu (od 1742), proboszcz parafii w Starym Gostyniu (1763-1770).

Pochodził z Buku koło Poznania. Był synem piwowara Walentego Lemańskiego i jego żony Reginy z Wierzbińskich. Urodził się 6 marca 1722 roku, jako bliźniaczy brat Kazimierza. Na chrzcie świętym, który odbył się następnego dnia w kościele bukowskim, nadano mu imię Grzegorz[1]. Chłopcy byli do siebie tak bardzo podobni, że nawet rodzice z trudnością ich rozróżniali[2].

Mając niespełna dwadzieścia lat Grzegorz wstąpił do klasztorze benedyktynów w Lubiniu. Śluby zakonne złożył 24 czerwca 1742 roku i przybrał imię Onufry[3]. Za młodu mocno się jąkał, ale modląc się często do bł. Bernarda z Wąbrzeźna, uprosił sobie uleczenie tej wady wymowy i choć jąkał się do śmierci, uchodził za bardzo dobrego kaznodzieję[4]. Ojciec Onufry Lemański pobłogosławił dwa związki małżeńskie zawarte przez swoich braci. W dniu 4 listopada 1747 roku w Buku, poświęcił związek Kazimierza i Reginy z Szubertów, a 8 maja 1749 roku w Grodzisku, pobłogosławił Antoniego Lemańskiego i Rozalię z Soszyńskich. U boku biskupa niocheńskiego, archidiakona pszczewskiego i oficiała poznańskiego ks. Józefa z Werbna Pawłowskiego, pobłogosław związek Jana Bętkowskiego i Franciszki z Pachowiczów. Jednym ze świadków na tym ślubie był Walenty Lemański jr (Buk, 14.06.1753). W 1763 roku ochrzcił Tomasza syna Stanisława Pachowicza z Buku (Stanisław Pachowicz był siostrzeńcem Jadwigi i Reginy z Szubertów Lemańskich). O. Onufry był wówczas przeorem klasztoru grodziskiego.

W 1761 roku miał miejsce zatarg pomiędzy O. Lemańskim, a O. Florianem Balickim. Ten drugi, będąc dotychczas proboszczem w Jeżowie na Mazowszu (wówczas diecezja gnieźnieńska), został wybrany przeorem klasztoru lubińskigo. Chciał jednak nadal zatrzymać swoje probostwo, na które tymczasem wybrano O. Lemańskiego. Powstały zatarg dotarł aż do nuncjatury apostolskiej w Warszawie, która orzekła, że O. Balicki nie może pełnić dwóch stanowisk w tak odległych miejscach. Zmuszony do wyboru, O. Balicki zrezygnował z przeorstwa lubińskiego i pozostał na probostwie w Jeżowie. Ojciec Lemański natomiast, po rezygnacji w 1763 roku O. Kazimierza Jankowskiego, objął probostwo w Starym Gostyniu.

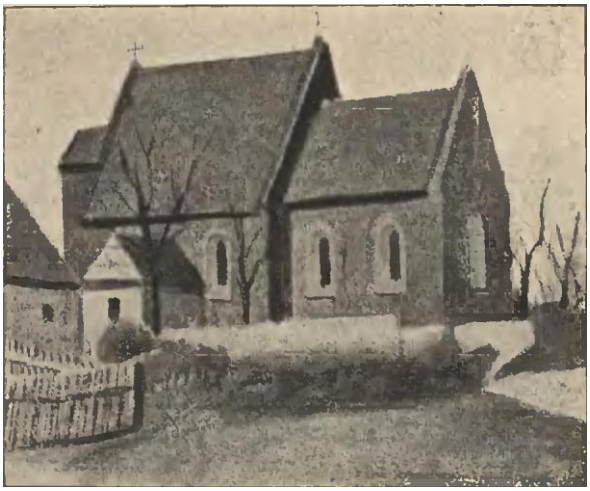
---

[1] *Buk, 7 [Martii 1722]. Ego Franciscus Taborski Commendarius et Capellanus Literatorum Ecclesiae Parochialis Bucoviensis baptisavi duo filios geminos de Parentibus Catholicis et legotimis Coniungibus Seilicet Famato Valentino Limański [Lemański] et Reginae procreatos die 6ta hujus Mensis natos quibus Nominaimposite fuerunt primi Nomen CASIMIRUS et GREGORIUS. Patrini eius F[amatus] Jacobus Kuchowicz et Christina F[amati] Francisci Pachowicz Uxor, Secundi F[amatus] Stanislaus Szubert et Anna F[amati] Jacobus Kuchowicz Uxor, omnes Cives Bucoviensis*. Buk: LB 1709-1726, s. 49.

[2] L. Sobkowski, *O Benedyktynach w Starym Gostyniu*, Poznań 1912, s. 29-30 ; L. Sobkowski, *Szpital Ducha Świętego w Gostyniu* [w:] „Kronika Gostyńska", Seria II, Nr 1, wyd. z 15 czerwca 1930, s 15.

[3] Ojcu Onufremu Lemańskiemu, oraz 14 innym zakonnikom lubińskim […] została zadedykowana książka Cypriana Mikołaja Zakiewicz (†1771), *Równy w zasługach u nieba, równy i w nadgrodzie wieczney książęciu Apostołów Piotrowi [...]* Poznań drukarnia akademicka: 1756. Zakonnicy zostali wymienieni na odwrocie karty tytułowej, obok herbu konwentu w Lubiniu. Zob: Bibliografia Estraichera.

[4] *Polscy święci*, red. J. R. Bar, t. 5, Warszawa 1985, s. 83.

Kościół parafialny w Starym Gostyniu
(Wygląd kościoła przed jego powiększeniem w 1910)

Zgodnie z wielowiekową tradycją O. Onufry pełnił również funkcję opiekuna szpitala Św. Ducha w mieście Gostyniu[5]. W 1770 roku został powołany na penitencjarza przy zakonie sióstr św. Benedykta w Wilnie. Mieszkając na Litwie odwiedzał często konfederatów barskich osadzonych przez Moskali w więzieniu. Tam taż nabawił się gruźlicy, która stała się przyczyną jego śmierci. Zmarł w Wilnie w 1772 roku, mając za sobą 30 lat służby zakonnej. Tam też został pochowany[6].

[5] *Admodum Reverendus Pater Onuphrius Lemanski Ordinis S. Bernardi, Praepositus Starogostiniensis.* Zob: Stary Gostyń LB 1762-1790, LC 1688-1790.
[6] L. Sobkowski, *O Benedyktynach w Starym Gostyniu*, Poznań 1912, s. 29-30.